

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklesiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Caput V. Quomodo Ioannes multitudinis animos concionibus suis
pellexerit. Et de muliere Macedoniana, cujus panis in lapidem conversus
est.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

ταυτα ἡ μαθὼν ὁ γαϊνᾶς, διὰ θράκης ἐλάσας
 ἦκεν εἰς χερρόνησον, καὶ τὸν ἐλλήσποντον περὶ
 ἑαυτοῦ δαζεῖ διανοεῖτο γὰρ ὡς εἰ τῆς ἀντι-
 πέραν ἀσίας κρατήσῃ, ραδίως πάντα τὰ
 περὶ τῆς δευρομηνίας ἔθνη ὑφ' ἑαυτὸν ποιή-
 σαι παρ' ἐλπίδας ἡ ἀπὸ καὶ τὰ δὲ ἀπὸ τῆς
 θείας ῥοπῆς καὶ τὰ ῥωμαίων χρησαμένων
 παρὴν μὲν γὰρ στρατὰ καὶ γῆν καὶ θάλασσαν,
 καὶ βασιλείας ἀπεσαυμένη, ἧς ἠγείτο
 φλαβίτας ἀνὴρ βάρβαρος τὸ γένος, ἀγα-
 θὸς ἢ τὸν τρόπον, καὶ στρατηγός οἱ ἢ βάρβαροι
 ναὺς μὴ ἔχοντες, ἐπιχερδῶν ἐπὶ φράσιν διεκπλεῖν
 τὸν ἐλλήσποντον παρὸς τὴν ἀντικρὺν ἠπειρὸν
 Ἰταλίας δὲ πολὺς Ἰηπνεύσας ζεφυρὸς,
 τὰς χειρίας διέλυσε σιωβία, καὶ τῶν τῶν
 τὰς ῥωμαίων ναὺς ἤλαυνε τῶν ἢ βαρβάρων,
 οἱ πλείους μὲν, αὐτοῖς ἵπποις ὑπεβρύχιοι
 ἐχρῶντο οἱ δὲ, ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἀντρεθη-
 σαν ὁ ἢ γαϊνᾶς ἄμα ὀλίγοις περὶ σθεναίς τό-
 τε, ἐ πολλὰ ὑστερον ἀνά τὴν θράκην ἀλώμε-
 νός τε καὶ φεύγων, ἕτερα στρατὰ περικέπεσε,
 καὶ σιωτοῖς ἀμφοῦν τὸν βαρβάρους ἀπώλετο
 τὸ τῶν γαϊνᾶς πολυμημάτων, καὶ τῶν βίβη τὸ
 τέλει ὁ ἢ φλαβίτας λαμπρὸς ἐν ταύτῃ τῇ
 μάχῃ χυρόμενος, χειρὸν εἶται ὑπαίθῃ ἐν
 ἢ τῶν τότε αὐτῶν βικεντίας ὑπαυλῶν, πικίε-
 ται τῶν βασιλεῖ παῖς, τῶν πάππῶ ὀμῶνυμῶν
 δευρομηνίας ἢ ἢ ἐξῆς ὑπαυλῶν, ἀναγορεύε-
 ται σεβαστός.

A His cognitis, Gaina per Thraciam pro-
 fectus, in Cherronefsum venit, & Hel-
 lespontum trajicere conabatur. Sic enim
 cogitabat, se si Asiam quæ ex adver-
 fo objecta erat, occupavisset, reliquas
 Orientis Provincias in suam potestatem
 facile redacturum. Verum is quoque
 conatus infeliciter ei successit, Roma-
 nis Divina ope hic etiã adjutis. Etenim
 pedestres ac navales copiæ ab Imperato-
 re missæ, præstò fuere, quarum dux erat
 Fravita; vir natione quidem barbarus,
 sed bonis moribus, & peritus rei mili-
 taris. Barbari vero cum naves non
 haberent, ratibus vecti, Hellepontum
 trajicere, & in oppositam continentem
 invadere nitentur. Sed vehemens
 Zephyrus repente ingruens, rates qui-
 dem eorum dissolvit. Romanorum au-
 tem naves violenter in illas impulit. Ac
 Barbarorum quidem plerique, simul
 cum equis suis submersi sunt, alij à mi-
 litibus interfecti. Gaina vero tum qui-
 dem unã cum paucis servatus, paulo
 post cum per Thraciam fugiens oberra-
 ret, in alterum incidit exercitum; &
 simul cum Barbaris quos circa se habe-
 bat, extinctus est. Et Gainæ quidem,
 perditorum consiliorum ac vitæ, hujus-
 modi exitus fuit. Fravita vero, cum
 in eo bello egregiam operam navasset,
 Consul factus est. Per idem tempus,
 ipso quem diximus Fravita & Vincen-
 tio Coss. Imperatori natus est Filius avo
 cognominis, Qui sub initium sequentis
 Consulatus, Augustus renuntiatus est.

CAPUT V.

*Quomodo Ioannes multitudinis animos
 concionibus suis pellexerit. Et de muliere
 Macedoniana, cujus panis in lapidem
 conversus est.*

Κεφ. ε΄.

Ἡ ὑπερῶς ὁ ἰωάννης ταῖς διδασκαλίαις τὰ πλείονα καὶ περὶ
 τῆς γυναικὸς μακεδονιανῆς, ἧς ἢ ὁ ἀρτὸς εἰς λίθον
 μετατρέθη.

Ἰωάννης ἢ ἄριστος κωνσταντινῆ πόλεως ἐκ-
 κλησίας Ἰηπνεύων, πολλὰς μὲν ἐν τῶν
 ἑλλήνων, πολλὰς ἢ ἐν τῶν αἰρέσεων ἐπήγετο
 συναρρεῖ ἢ παρὸς αὐτὸν ἐκάσθη πλῆθος, τῶν
 μὲν, ἐπὶ ὀφελείᾳ ἀκροαμένων τῶν ἢ ἀπό-
 πεισαν ληθόμενων ἀπάντας τε ἤρει, καὶ τὰ
 αὐτὰ δὲ οὐκ ἐξῆν αὐτῶν περὶ τοῦ θεοῦ ἐπειθετοσε-
 τον ἢ παρὸς αὐτὸν ἰο πλῆθος ἐμεχῆνεσαν, καὶ
 τῶν μὲν λόγων κόρον οὐκ εἶχον, ὡς ἐπεὶ
 ὡς ζῶντες, καὶ περὶ θλίβοντες ἀλλήλους,

D Interea Ioannes Constantinopolita-
 nam Ecclesiam egregie administrans,
 multos tum ex Gentilibus, tum ex here-
 ticus alliciebat. Confluebat ad illum
 quotidie multitudo, partim eorum qui
 utilia ex eo discere, partim eorum qui
 periculum ejus facere cupiebant. Ca-
 piebat autem ille universos, utque idem
 cum ipso de Divinitate sentirent, eis
 persuadebat. Potro populus tantope-
 re ejus sermonibus inhiabat, nec illis
 fatiati ullo modo poterat, ut, quoniam
 sese mutuo impellentes ac prementes
 D d d d

periclitabantur, dum singuli propius accedebant, ut illum dicentem exactius audirent de proximo: ipse in medio omnium consistens, ex lectorum suggestu populum sedens docuerit. Hic vero opportunum mihi videtur, miraculum quod illius temporibus accidit, Historiæ nostræ inferere. Vir quidam ex secta Macedonianorū, uxorem habebat ejusdem sectæ. Hic cum Ioannem aliquando docentem audiisset, quomodo de Divinitate sentiendum sit, fidem ejus amplexus est: uxoremque hortari cepit, ut idem secum sentire vellet. Sed cum illa priori consuetudine & familiarium sibi mulierum congressibus quasi captiva teneretur, nec maritus crebris admonitionibus quidquam proficeret, tandem ille: Nisi, inquit, in Divinis mysteriis mecum communicaveris, nec vitæ consors mihi eris in posterum. Tum mulier id se facturam pollicita, consilium suum aperit ancillæ, quam sibi fidam esse judicabat, eamque sibi sociam adjungit ad fallendum maritum. Allapso igitur tempore mysteriorum, intelligunt fideles quid velim dicere, mulier id quod acceperat, retinens, quasi Deum oratura, caput submitit. Ancilla vero quæ ei adibat, id quod domo attulerat, clanculum ei tradidit. Quod cum mulier dentibus admovisset, instar lapidis obduruit. Tum mulier, verita ne quid sibi gravius eveniret, tanto erga se patrato miraculo: confestim ad Episcopum pergens, se ipsam accusavit. Simulque lapidem ostendit, qui morsus vestigia retinebat, materiâ quâdam prorsus ignotâ, & colore inusitato præditum. Cumque effusis lachrymis veniam postulasset, ejusdem fidei cum viro deinceps permansit. Quod si cui forte hæc minus credibilia videntur, testis est lapis ipse, qui in thesauro Ecclesiæ Constantinopolitanæ etiamnum servatur.

ἐκινδύνουν, ἕκαστος παρῶν ἰσχυροτέρως ἐπιβουλεύοντες, ὅπως ἐγγύς παρῶν αὐτοῦ παρῶν αὐτῷ λέγοντες ἀκούσει μὲν αὐτοῦ παρῶν αὐτῷ παρέχον, ἡ δὲ βήματι τῆς ἀναγωγῶν καθέξωθεν ἐδίδασκεν ἐν καιρῷ δὲ μοι δοκεῖ, τὸ συμβάν ἡ αὐτῆς θαύμα συμπελαβεῖν τῆ γραφῆ· ἀνὴρ τις τῆς μακεδονικῆς αἰρέσεως, τοιαύτη γυναῖκα συνήκει πετυχηῶν ἢ αὐτῷ διδάσκοντι ὅπως χρὴ περὶ Θεοῦ δοξάζειν, ἐπανέτης ἦν τῶ δογματι, καὶ τὴν γυναῖκα ὁμοφροῦν αὐτῷ παρεκάλει· ἐπεὶ δὲ τῆ πρὸς τὰς συνήκειαις ταῖς ὁμιλίαις τῶν γυναικῶν γυναικῶν ἠπλάτο, καὶ πολλὰς νεοτῶν ὁ ἀνὴρ εἰδὼς ἤνυεν, εἰ μὴ, φησὶ, κοινωνήσεις μοι τῆς θείων, εἰ δὲ τῶ βίαι κοινωνῶς ἔσθ μοι τῶ λοιπῶ· ἐνταῦθα ἢ ἡ γυνὴ συνθεμένη τῶ ποιεῖν, κοινῶται πρὶ τῆς θεραπειῶν ἡ ἡγεῖτο πρὶν, καὶ ἀσφαλταμέναι συνεργηῖ ἐς ἀπάτην ἄνδρός· περὶ ἢ τὸν καιρῶ τῆ μυστηρίων ἴσασι ἢ οἱ μεμνημένοι ὁ λόγος ἡμῶν, ὅπως ἐδέξατο καλεῖσθαι, ὡς ἐξομῆται ἀπέκλυσε· παρεστῶσα δὲ αὐτῆ ἡ θεράπαινα, λάθρα δέδωκεν ὁ μὲν χεῖρας ἡδὲ φέρουσα· τὸ ἢ πρὸς τοῖς ὁδοῖσι λαθρῶ ἐπιγυλῶ· περὶ δὲ ἡρομένη ἡ γυνὴ μὴ παθοῖ, θείον ἔτω πρᾶγμα ἐπὶ αὐτῆ συμβάν, δραμαία ἡ τὸν ἡπίσκοπον εἰδῶσα, ἑαυτὴν καλεμένησε καὶ τὸν λίθον ἐπέδειξε, εἰκόνα φέρουσα τῶ δὴγματι, ἀγνότα ἢ τὴν ὕλην, καὶ ἀξάξενόν τι δεικνύτω χεῖμα σὺ δ' ἀκροῖ τε συγγνώμην αἰτήσασα, ὁμοφροῦσα τῶ ἀνδρὶ συνῆν· ἀλλὰ τὰ δὲ μὴ εἶτω μὴ πιθανὰ δοκεῖ, μάρτυς αὐτὸς ὁ λίθος εἰσέπνυεν ἐν τοῖς κειμηλίοις τῶ ἐκκλησίας καὶ θανάτου πόλεως φυλακῆς.

CAPUT VI.

De his quæ Ioannes gessit in Asia & Phrygia: & de Heraclide Ephesi, & Gerontio Nicomedie Episcopus.

Porro Ioannes, cum audisset Asia & finitimarū Provinciarū Ecclesias ab indignis sacerdotibus gubernari & alios

Κεφ. 5'

Περὶ τῶν ἐν ἀσίᾳ καὶ φρυγίᾳ ἀρχιεπίτων τῶ ἰωάννη, καὶ ἡρακλίδου ἐφῆσου, καὶ τῶ γερωντίου νικομηδείας ἐπίσκοπος.

Ὁ δὲ ἰωάννης πυθόμην ἐκ τῶν ἀσίων τὰς ἐν ἀσίᾳ καὶ πέριξ ἐκκλησίας ἡπηρεοπέυεσθαι, καὶ οὗ μὴν, λήμματι